

چرا امام خامنه ای؟! _ سردار یدالله جوانی

به کار بردن واژه «امام» برای رهبر کبیر انقلاب اسلامی و معمار نظام مقدّس جمهوری اسلامی از سال‌ها قبل از پیروزی انقلاب، بین دو واژه زیبای خمینی و امام، پیوندی برقرار کرده بود که پس از پیروزی انقلاب، با اشاره به یکی از این دو واژه، خود به خود دیگری در اذهان متبادر می‌شد.

هر چند در همان ابتدای انقلاب عده‌ای از کج اندیشان مغرض یا ساده لوحان جاهل، برای ایجاد سؤال در این راستا، می‌گفتند مگر ما بیش از ۱۲ امام داریم؟! اما جامعه اسلامی و انقلابی ایران با عشق و علاقه و از سر اعتقاد و به صورت حقیقی، کلمه امام را برای آن عزیز سفر کرده به کار برد و در تمامی نوشته‌ها، خطابه‌ها و رسانه‌ها از ایشان با عنوان «حضرت امام خمینی» یاد می‌شد.

به کار بردن این عنوان برای خمینی عزیز، ریشه در اعتقادات دینی، آموزه‌های اسلامی و نظریه سیاسی شیعه دارد. نظریه سیاسی شیعه مبتنی بر اندیشه «امت و امامت» است. در واقع در یک جامعه اسلامی که حکومت آن دینی و اسلامی باشد، پیشوا و رهبر جامعه را امام گویند.

سؤال این است که چرا در نظام جمهوری اسلامی که دارای یک نظام دینی، اسلامی و با محوریت ولایت فقیه است، پس از رحلت رهبر کبیر انقلاب حضرت امام خمینی(ره)، واژه «امام» برای خلف صالح ایشان، حضرت آیت الله العظمی خامنه‌ای (مدظله العالی) به کار برده نشد؟ آیا برای به کار بردن این واژه برای رهبر معظم انقلاب اسلامی، توجیه عقلانی، دینی و عرفی وجود دارد؟

شاید عده‌ای قلیل حساب شده مانع از به کار بردن این واژه برای مقام معظم رهبری در سال ۱۳۶۸ شده باشند و دیگران نیز با این تصور که شاید تکرار این واژه برای دیگری از عظمت حضرت امام خمینی(ره) بکاهد، آن عده قلیل را تبعیت کردند، اما امروز باید با صراحت و شجاعت اعتراف کنیم که در سال ۱۳۶۸ و پس از رحلت حضرت امام خمینی(ره)، پس از اعلام نام «خامنه‌ای عزیز» از سوی خبرنگاران رهبری، دچار اشتباهی بزرگ شدیم و آن اشتباه این بود که از ایشان با عنوان «امام» یاد نکردیم.

پس از گذشت دو دهه، افرادی از بزرگان به این اشتباه امت و به ویژه نخبگان این امت اعتراف کردند. پس از فتنه سال ۸۸ یکی از مراجع عظام تقلید، یعنی حضرت آیت الله العظمی نوری همدانی، با صراحت اعلام کرد که اشتباه کردیم و باید از همان اول از ایشان با عنوان «امام خامنه‌ای» یاد می‌کردیم.

اکنون مدتی است که در جامعه، بین مردم، مسئولان و در برخی از رسانه‌ها، به این مهم توجه می‌شود و از رهبر انقلاب اسلامی و ولی فقیه حاکم با عنوان «امام خامنه‌ای» یاد می‌گردد.

باید اهتمام ویژه‌ای داشت و اشتباهی را که در گذشته به هر دلیلی مرتکب شدیم، جبران نماییم. صدا و سیما باید در این مسیر به رسالت رسانه‌ای خود به عنوان رسانه ملی که نقش مهمی در فرهنگ سازی دارد،

عمل نماید. ائمه جمعه سراسر کشور و دیگر صاحبان تریبون و قلم باید بسیج گردند. وظیفه خود بدانیم که اولاً از رهبر معظم انقلاب اسلامی برای ادای حق جایگاهش، با عنوان «امام خامنه ای» یاد کنیم و ثانیاً دلیل به کار بردن این عنوان را برای مردم تبیین نماییم. هر چند مردم ما به خوبی می فهمند که خامنه ای امام است، به همان دلایلی که خمینی امام بود، اما این فهم و اعتقاد مردم، ضرورت تبیین را مرتفع نمی سازد.

امام یعنی راهنما، پیشوا، رهبر و کسی که باید به او اقتدا کرد و از او تبعیت نمود. پیش نماز را از این جهت امام جماعت گویند که مردم در اقامه نماز کاملاً از او تبعیت می کنند. در نظام سیاسی اسلام، مردم در حکم «امت» و رهبر یا حاکم جامعه در حکم «امام» است.

یعنی نظام سیاسی اسلام، نظام «امت و امامت» است. این نظام ریشه در اصول اعتقادی و جهان بینی توحیدی دارد. در اندیشه توحیدی، حاکمیت مطلق بر جهان و انسان از آن خداوند است و خداوند نیز انسان را حاکم بر سرنوشت خویش قرار داده است. حاکمیت خداوند بر دو نوع تکوینی و تشریحی است. بر اساس اعتقاد به حاکمیت تکوینی خداوند، هیچ موجودی، از ذرات بی مقدار و بی جان گرفته تا پیچیده ترین پدیده های جاندار آفرینش، از حوزه قدرت و قلمرو علم خداوند خارج نیست «لا یعزب عنه مثقال ذره فی السموات و لا فی الارض» (سبأ، آیه ۳)

این خداوند حکیم که هم خالق جهان است و هم رب و پرورش دهنده و هدایت کننده موجودات، انسان را موجودی مختار و با اراده آفریده و او را بر سرنوشت اجتماعی خویش حاکم ساخته و در عین حال، راه سعادت و درست زندگی کردن را با فرستادن انبیا و کتب آسمانی به او نشان داده است «انا هدیناه السبیل اما شاکراً و اما کفوراً» (انسان، آیه ۳)

خداوند با فرمان «أطیعوا الله و أطیعوا الرسول و اولی الامر منکم» (نساء، آیه ۵۹)، حاکمیت تشریحی خود را از سه راه اعمال نموده و به عبارت دیگر مسیر اطاعت خدا را مشخص کرده است. انسان از سه طریق با توجه به شرایط زمانی خداوند را اطاعت می کند:

الف- اطاعت از پیامبر اکرم(ص) که ولایت مستقیم از خداوند دارد «النّبی اولی بالمؤمنین من انفسهم» (احزاب، آیه ۶)

ب- اطاعت از امامان معصوم(ع) که ولایت از نبی اکرم(ص) دارند «من کنت مولاه فهذا علی مولاه»

ج- اطاعت از ولی فقیه عادل که در زمان غیبت امام زمان(عج) به نیابت از آن حضرت ولایت امر و امامت امت بر عهده وی می باشد. در توقیع شریف امام زمان(عج) آمده است: «و أما الحوادث الواقعة فارجعوا فیها الی رواه حدیثنا فانهم حجتی علیکم و انا حجه الله علیهم»

بر اساس ادله عقلی و نقلی، فقهای جامع شرایط دارای ولایت و امامت عامه هستند. هر چند امامت خاص از آن رسولان و امامان معصوم (علیهم السلام) است، لکن از حیث ولایت و امامت در امر اداره جامعه هیچ تفاوتی میان فقیه جامع شرایط با امام معصوم و پیامبر اکرم (ص) وجود ندارد. معنی ولایت مطلقه فقیه چیزی جز آنچه گفته شد، نیست.

حضرت امام خمینی (ره) در کتاب ولایت فقیه (حکومت اسلامی) حقیقت مذکور را چنین بیان می‌دارند: «اگر فرد لایقی که دارای این دو خصلت (علم به قانون و عدالت) باشد به پا خاست و تشکیل حکومت داد، همان ولایتی را که حضرت رسول اکرم (ص) در امر اداره جامعه داشت، دارا می‌باشد و بر همه مردم لازم است از او اطاعت کنند. این توهم که اختیارات حکومتی حضرت رسول اکرم (ص) بیشتر از حضرت امیر (ع) بود و یا اختیارات حکومتی حضرت امیر بیش از فقیه است، باطل و غلط است. البته فضایل حضرت امیر (ع) از همه بیشتر است. لکن زیادی فضایل معنوی، اختیارات حکومتی را افزایش نمی‌دهد. همان اختیارات ولایتی که حضرت رسول و دیگر ائمه (صلوات الله علیهم) در تدارک سپاه، تعیین ولات و استانداران، گرفتن مالیات و صرف آن در مصالح مسلمانان داشتند، خداوند همان اختیارات را برای حکومت فقیه قرار داده است.» (حکومت اسلامی، ص ۵۵)

بنابراین در نظام سیاسی اسلام، امامت فقیه به نیابت از امامت معصوم (ع) است و همان اختیارات حکومتی معصوم را دارد. وقتی هیچ تفاوتی بین اختیارات امامت فقیه یا ولایت فقیه با ولایت و یا امامت معصوم (ع) نباشد، بین اختیارات فقهای که واجد شرایط ولایت و امامت مسلمین باشند نیز هیچ تفاوتی وجود ندارد. همان اختیاراتی را که حضرت امام خمینی (ره) از حیث ولایت و امامت بر مسلمین از آن برخوردار بودند، اکنون ولی امر مسلمین حضرت آیت الله العظمی امام خامنه ای (مدظله العالی) نیز از همان اختیارات برخوردار است.

منابع:

هفته نامه صبح صادق - ۲شنبه ۱۶ خرداد ۱۳۹۰ - ش ۵۰۲ - صص ۱ و ۳

<http://www.mashregnews.ir/fa/news/50605>

@shahid_saeid_emami